

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Burgerbegroting

DATUM
23 april 2024
Verz. 23 april 2024

BIJLAGEN
1 - Evaluatierapport

BEHANDELD DOOR
Sietske Voets

TELEFOONNUMMER
06-52341141

ONZE REFERENTIE
2024.01310

E-MAILADRES
sietske.voets@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Zoals u weet zijn in december jl. de projecten voor de tweede editie van de Maastrichtse Burgerbegroting gekozen. In de voorbije maanden is gewerkt aan de uitvoerende fase van de gekozen projecten. Daarmee gaan maar liefst 78 initiatieven over tot realisatie. Dit vraagt uiteraard om een vervolg. Met het in uitvoering gaan van de projecten van de 2^e editie van de Burgerbegroting is er ook tijd en mogelijkheid om terug te kijken en te evalueren, zowel intern als met (oud)-indieners. De resultaten hiervan deel ik graag met u, ook omdat deze hebben geleid tot enkele aanpassingen in de manier waarop we de volgende editie van de Burgerbegroting gaan vormgeven.

Evaluatie Burgerbegroting

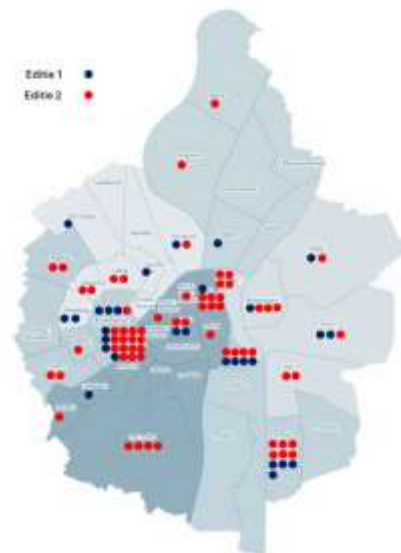
Op basis van de evaluatie is de eerste constatering dat de Burgerbegroting als instrument om participatie in de stad te bevorderen een succes te noemen is. Inwoners krijgen hiermee rechtstreeks zeggenschap en verantwoordelijkheid over de inzet van budgetten voor de verbetering van de directe leefomgeving, wat ook het primaire doel is van de burgerbegroting. Er is ook daarnaast ook ruimte voor verbeteringen. Al eerder hebben we met elkaar geconcludeerd dat iedere vorm van participeren valt of staat met wat we kunnen leren van eerdere trajecten. Hieronder enkele thema's die uit de evaluatie naar voren zijn gekomen.

DATUM
23 april 2024

Spreiding over de stad

Kijkend naar de spreiding over de stad van gehonoreerde projecten met een duidelijk wijkgebonden karakter is er disbalans zichtbaar. Geconstateerd kan worden dat na twee edities enkele wijken de weg richting de Burgerbegroting goed weten te vinden, daar waar voor meerdere wijken van beduidend minder burgerbegrotingsprojecten sprake is. Om tot een betere balans te komen gaat voor de derde editie extra aandacht uit naar wijken waar nog weinig tot geen projecten zijn gerealiseerd.

Deelnemers

De opkomst bij de events van de Burgerbegroting is goed te noemen, met name bij het slotevent. Wel is duidelijk zichtbaar dat de deelnemers overwegend autochtone Maastrichtenaars van gemiddeld 60+ zijn. We zijn blij met de betrokkenheid van deze deelnemers, maar meer diversiteit is gewenst. Geconstateerd moet worden dat de werkvorm van events met een dag aanwezigheid op locatie voor grote groepen niet uitnodigend is, hoewel deze vanuit het oogpunt van onderlinge dialoog en consensusvorming waardevol zijn. Daarom gaan we vanaf editie drie aanvullend aan het samen projecten kiezen tijdens het slotevent individueel digitaal stemmen invoeren, om zo ook mensen te kunnen bereiken waarvoor deelname aan een fysiek event een te hoge drempel vormt.

Beoordeling projectvoorstellen

Zodra initiatiefnemers een projectvoorstel indienen ontstaat een proces van wisselwerking tussen initiatiefnemers, het projectteam Burgerbegroting en medewerkers van inhoudelijke afdelingen. Doel daarvan is om (waar nodig) het initiatief zodanig te completeren, verduidelijken of verbeteren dat het als uitvoerbaar bestempeld kan worden. Ook in dit proces worden intern verbeteringen doorgevoerd.

Het doorvoeren van deze aanbevelingen en daarmee samenhangende inrichting van systemen (zoals het aanhaken op het nieuwe workflow-systeem voor subsidies en het mogelijk maken van digitaal stemmen) kost enige tijd. Om tijd te winnen in de doorloop van het proces is besloten voor de volgende editie de twee rondes (voor het kiezen van thema's en het verdelen van het beschikbare budgetten per thema) over te slaan en hiervoor nog een keer voort te bouwen op de gekozen thema's en budgetverdeling van de tweede editie. Daarmee komen we ook tegemoet aan het geluid van deelnemers dat drie rondes met publieks-events met fysieke aanwezigheid per editie van de Burgerbegroting als veel ervaren wordt en dat het slotevent als meest relevant wordt ervaren: daar wordt immers bepaald welke projecten daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden.

Thema's en themabudgetten derde editie

Bij de Burgerbegroting kunnen initiatiefnemers een project indienen voor een aantal vooraf bepaalde thema's. Voor de laatste editie waren dat er tien. Dat blijken er veel te zijn, wat tot diverse vragen van initiatiefnemers leidt, maar ook discussie intern. Gebleken is dat diverse thema's een overlap kennen. Daarom is gekozen om vanaf de komende editie te werken met vier overkoepelende thema's, gevormd door clustering van bij de tweede editie door inwoners gekozen thema's (inclusief clustering van de gekozen themabudgetten).

DATUM
23 april 2024

Dit leidt tot het volgende overzicht:

Thema	% budget	Budget 3 ^e editie (afgerond)
Kunst, cultuur en verenigingsleven in de buurt → clustering van de thema's: 'kunst en cultuur op straat en pleinen' / 'toekomstbestendig verenigingsleven' / 'ondersteuning buurtcultuurplekken, broedplaatsen, ateliers'	23%	€ 185.000
Samen sterker → clustering van de thema's: activiteiten voor verbinden en ontmoeten in de buurt / iedereen doet mee / zorg voor elkaar	29%	€ 230.000
Vergroenen van de buurt → clustering van de thema's: stadslandbouw en volkstuinieren / aantrekkelijke straten en pleinen / vergroenen parken en straten	35%	€ 280.000
Sporten en bewegen in de buurt → Sport- en speelplekken	13%	€ 103.452
Totaal		€ 798.452

Uit dit overzicht blijkt dat het totaalbudget voor de derde editie € 798.452 bedraagt. Dit is het jaarlijks voor projecten beschikbare budget van € 750.000, vermeerderd met het restantbudget van de tweede editie.

Projectformulieren

De formulieren die gebruikt worden om projecten in te dienen zijn niet voor iedere initiatiefnemer even toegankelijk. Deze worden aangepast, met als uitgangspunt dat deelname laagdrempelig is, zodat iedereen, ongeacht opleiding of achtergrond, de mogelijkheid heeft om een project in te dienen. Veel voorkomende vragen in het vervolgproces kunnen voorkomen worden door aanvullende informatie te vragen in het projectformulier en betere informatie te verschaffen op de website.

Subsidiesysteem

De doorloopsnelheid van projecten, van honorering tijdens het slotevent tot daadwerkelijke uitbetaling van budgetten, duurt lang. Door aan te sluiten bij het nieuwe subsidie workflow-systeem verwachten we dit proces te versnellen.

Reglement

Op basis van de genoemde verbeteringen is het essentieel gebleken het huidige reglement op punten aan te passen. Het aangepaste reglement wordt gepubliceerd ter vervanging van het huidige.

Vervolg

De derde editie van de Burgerbegroting wordt opgestart met de genoemde verbeteringen. Dit houdt ook in dat halverwege mei 2024 gestart gaat worden met de communicatie hierover, verder opbouwend richting de start van het indienen van projecten (halverwege augustus of vroeger (en daarmee gedurende een langere periode), als de implementatie van het voornoemde workflow-systeem voor de Burgerbegroting eerder geïmplementeerd is). De ervaring leert verder dat een slotevent in december te veel hinder ondervindt van feestdagen, eindejaarsbijeenkomsten etc. Daarom zal het stemmen begin 2025 plaatsvinden, zowel digitaal als fysiek tijdens het slotevent.

DATUM
23 april 2024

Ik vertrouw erop u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Manon Fokke
Wethouder Financiën, Personeel & Organisatie, Burgerparticipatie en Lobby

Evaluatie Burgerbegroting Maastricht

Editie 1 & 2

I Terug naar het begin

Waarom een Burgerbegroting?

Er is gekozen voor een Burgerbegroting omdat dit proces bijdraagt aan:

'Het versterken van de lokale democratie zodat de lokale overheid samen met haar inwoners - elk vanuit een eigen verantwoordelijkheid en eigenaarschap - concreet kan bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke problemen. Daarbij trachten we bewoners te stimuleren meer betrokken te zijn en steeds meer invloed en zeggenschap te nemen over de eigen leefomgeving.'

Iedereen moet kunnen meedenken, meepraten en meedoen. Dat is een van de principes waar het coalitieakkoord van Maastricht op gebaseerd is. De Burgerbegroting geeft hier mede een invulling aan.

Hoe ziet het traject van de Burgerbegroting eruit?

Het plan van aanpak, zoals voorgelegd aan de raad, is gebaseerd op hoe Antwerpen de Burgerbegroting heeft vormgegeven. Zij werken al meer dan 10 jaar op deze manier aan een vorm van participatie waarbij burgers mogen meebeslissen.

Het traject om tot een Burgerbegroting te komen, bestond bij de eerste twee edities uit 5 rondes:

In ronde 1 worden de thema's gekozen. Tijdens ronde 2 wordt met de initiatiefnemers gekeken naar de verdeling van de middelen. In ronde 3 worden ingediende projecten uitgewerkt. In deze periode wordt kritisch gekeken naar projecten gerealiseerd kunnen worden en wat daar voor nodig is. Na de indienperiode worden de projecten op de projectenlijst voorzien van een ambtelijk advies over de uitvoerbaarheid en haalbaarheid. De lijst inclusief advies wordt voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders die de definitieve projectenlijst vaststellen. Ronde 4 is het slotevent. Tijdens dit slotevent kiezen de deelnemers van het event (initiatiefnemers en niet initiatiefnemers) welke projecten uit de definitieve projectenlijst daadwerkelijk uitgevoerd worden.

Dan treedt ronde 5 in werking: het uitvoeren van de gekozen projecten. Dit dient binnen een jaar na afloop van het proces te gebeuren.

Wat was de aanloop?

Op 17 december 2019 heeft de raad ingestemd met het plan van aanpak voor de Burgerbegroting. In eerste instantie is er 300.000 euro beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de door inwoners gekozen projecten. Hiervan werd 150.000 euro gefinancierd door de gemeente en 150.000 euro door de Provincie Limburg.

In maart 2022 zijn er gemeentelijke verkiezingen gehouden. Het model van de Burgerbegroting paste in de ambities van het nieuwe college. Om dit tot uiting te brengen is besloten om het budget van de tweede editie van de Burgerbegroting te verhogen tot een totaal van 1 miljoen euro, waarbij er rekening is gehouden met 250.000 euro aan interne kosten. Dat betekent dat 750.000 euro beschikbaar werd gesteld voor de uitvoering van door inwoners gekozen projecten.

II Wat ging er goed?

De Burgerbegroting wordt als positief ervaren! Dat wordt niet alleen teruggegeven door deelnemers aan de Burgerbegroting. Ook de pers onderschrijft dit.

Uiteraard is het fijn dat men overwegend positief is over een traject waar veel tijd en aandacht naar uit is gegaan, maar het is belangrijk om het doel niet uit het oog te verliezen en te behalen:

'Het versterken van de lokale democratie zodat de lokale overheid samen met haar inwoners - elk vanuit een eigen verantwoordelijkheid en eigenaarschap - concreet kan bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke problemen. Daarbij trachten we bewoners te stimuleren meer betrokken te zijn en steeds meer invloed en zeggenschap te nemen over de eigen leefomgeving'.

Het gevoel is dat de Burgerbegroting een succes is geweest. Maar hoe blijkt dit uit de cijfers? Wat is er dan daadwerkelijk bereikt?

Om dit in beeld te brengen is ervoor gekozen om eerst te kijken naar de rondes zoals die geformuleerd zijn. Ronde 1 en 2 worden in deze evaluatie als een geheel bekeken.

Ronde 1 (thema's kiezen), 2 (geld verdelen)

Voor deze evaluatie is gekeken naar hoe de deelnemers de events hebben ervaren en wat er hoe de input is verlopen.

De deelnemers

Uit het onderzoek van universiteit Leuven¹ (bijlage 1) blijkt dat de deelnemers van de events van editie 1 de Burgerbegroting hoog waarden.²

Dit zijn mooie resultaten waar we trots op mogen zijn. Ondanks deze goede resultaten zien we ook een aantal aandachtspunten. Een in het oog springende conclusie is dat bij deze eerste editie de gemiddelde leeftijd per event 61 jaar betrof. Het onderzoek heeft zich niet alleen gericht op de deelnemers maar heeft ook een enquête uitgezet binnen de gemeente Maastricht op basis van een steekproef. Hieruit blijkt dat maar een kleine meerderheid van de inwoners zich er op dat moment bewust van was dat de Burgerbegroting plaats vond. Hier valt nog winst te halen. Opvallend is ook dat de gemiddelde leeftijd van de respondenten van de niet deelnemers 58 jaar is.

Het onderzoek laat zien dat er nog aandachtspunten zijn als het gaat om het bereik van de Burgerbegroting, maar ook dat we nog kunnen verbeteren als het gaat om de events.

¹ september 2021 - oktober 2022, onderzoek uitgevoerd door KU Leuven in samenwerking met Radboud Universiteit Nijmegen

² Op basis van 567 respondenten, gewogen op geslacht met een gewogen gemiddelde leeftijd van 58. De data is verzameld op basis van een representatieve steekproef van bewoonde adressen in Maast richt. Het responspercentage bedroeg 19%., overgenomen uit de evaluatie van de universiteit Leuven in samenwerking met de universiteit van Nijmegen

Wat feiten op een rij:

We zien dat het aantal deelnemers gedurende de rondes een verloop kent, waarbij met name ronde 2, het geld verdelen, een lagere opkomst kent. Ronde 3 betreft een inloopmoment om initiatiefnemers te ondersteunen in het schrijven van het projectvoorstel. Daarmee kent deze ronde een ander karakter.

Wat ook opvalt is dat tussen editie 1 en 2 een flinke daling van het aantal deelnemers is te zien bij ronde 1. Dit beeld wordt mede ondersteund op basis van gesprekken die gevoerd zijn met deelnemers en belangstellenden in de stad.

Aantal deelnemers events

	aantal deelnemers Editie 1	aantal deelnemers Editie 2
Ronde 1, thema's kiezen	127	83
Ronde 2, geld verdelen	60	67
Ronde 3, inloopmoment	38	60
Ronde 4, slotevent	130	150
Totaal	355	360

Met name ronde 4, waarbij de daadwerkelijke projecten worden gekozen wordt goed bezocht. Ook het aantal ingediende projecten kunnen we met elkaar vergelijken:

Aantal ingediende projecten

	Editie 1	Editie 2
Totaal aantal ingediende projecten	113	199
Aantal op definitieve projectenlijst	65	119
Gekozen voor uitvoering	38	78

We zien dat het aantal projecten dat richting uitvoering is gegaan ten opzichte van editie 1 en 2 niet evenredig is toegenomen met de stijging van het budget. Dit houdt in dat de projecten die in editie 2 richting uitvoering zijn gegaan gemiddeld een groter budget hebben gekregen.

De initiatiefnemers

Een analyse van de initiatiefnemers leert dat niet ieder project staat voor een enkele indiener. We zien dat er initiatiefnemers zijn die meerdere projecten tegelijk indienen. Voor editie 2 zijn dit 18 initiatiefnemers die met elkaar 65 projecten hebben ingediend, waarvan er 14 niet uitvoerbaar dan wel teruggetrokken zijn. We zien ook dat deze initiatiefnemers projecten indienen, verspreid over meerdere wijken.

De thema's

In editie 1 is ervoor gekozen om met 5 thema's te werken. In editie 2 is dit opgehoogd naar 10 thema's. Dit maakt de vergelijking één op één ingewikkeld. Wat een complicerende factor vormt, is dat er in editie 1 een budget beschikbaar was van € 300.000,- in editie 2 is dit opgehoogd naar € 750.000,-. Er is dan ook een roep om het aantal thema's te vereenvoudigen en breder te trekken. Dit houdt ook in dat de budgetten per thema toe zouden nemen.

In het huidige reglement is opgenomen dat een projectvoorstel niet méér budget mag vragen dan het beschikbare themabudget. Voor de komende editie zou dat, in geval van clustering van thema's en daarmee hogere themabudgetten, kunnen betekenen dat men 2 ton kan aanvragen voor een project. Meer geld betekent grotere complexe projecten, die bij honorering minder ruimte laten voor andere, kleinschaligere. De vraag is of dat vanuit karakter van de burgerbegroting wenselijk is. Tegen die achtergrond valt te overwegen om een maximumbedrag aan in te dienen projecten te verbinden.

Ronde 3, het indienen van de projecten

In de Burgerbegroting wordt inwoners van de stad gevraagd om hun idee 'op papier te zetten' en zo te komen tot een projectvoorstel dat vervolgens door de organisatie en de initiatiefnemer verder uitgewerkt wordt en getoetst kan worden. Hiermee vragen we nogal wat van de initiatiefnemer en de

verschillende afdelingen. Het komen tot een goed projectvoorstel met financiële onderbouwing blijkt een uitdaging. Om dit te ondervangen zijn diverse inlooptmomenten georganiseerd. Voor Editie 1 zijn er vier inlooptmomenten georganiseerd en voor editie 2 was dit er één.

Wat we constateren is dat de kwaliteit van de projectvoorstellen onderling enorm verschilt. Dit vraagt van de indieners en de gemeentelijke organisatie diverse afstemmomenten om een projectvoorstel op dusdanig niveau te krijgen dat het gereed is om richting ronde 4, het slotevent te komen.

Een punt dat ook terug gehoord wordt is dat het soms ingewikkeld is voor initiatiefnemers om te kiezen onder welk thema het project valt. De omschrijvingen bij de thema's zijn niet eenduidig en thema's lijken elkaar te overlappen.

Doordat initiatiefnemers niet altijd op de hoogte zijn van kosten maakt dat ook dat de kosten die genoemd zijn op het projectformulier ten behoeve van de uitvoering niet altijd representatief zijn. Vooral bij thema's zoals *vergroenen van parken en straten*, *aantrekkelijke straten en pleinen* en *sport en speelplekken in eigen buurt* blijkt dit lastig omdat de gemeente in het merendeel van de gevallen verantwoordelijk is voor het plaatsen en voor het uiteindelijke beheer en onderhoud. Door advies op te halen bij de verschillende afdelingen, in gesprek te gaan met de initiatiefnemer en concrete offertes op te vragen wordt geprobeerd om de bedragen zo representatief mogelijk te maken. Daarnaast wordt vanaf editie 2 gewerkt met een post onvoorzien van 10% per project.

Ronde 4, het kiezen van de projecten tijdens het slotevent

Tijdens het slotevent worden de projecten gekozen die uitgevoerd gaan worden. Voor editie 1 en 2 levert dat onderstaande verdeling op.

Aantal projecten per thema editie 1

Thema	Themabudget editie 1	Percentage van totaal budget	Aantal projecten door naar ronde 4	Totaal budget projecten door naar ronde 4
Nieuwe ontmoetingsplekken of activiteiten	€ 83.750	27,9%	20	€ 83.439
Verbindende activiteiten	€ 63.750	21,3%	21	€ 63.600
Iedereen doet mee	€ 41.750	13,9%	10	€ 41.050
Leegstand en lege terreinen	€ 15.000	5,0%	1	€ 15.000
Vergroenen van parken en straten	€ 95.750	31,9%	13	€ 95.545
Totaal	€ 300.000	100%	65	€ 298.634
			Doorgeschoven naar editie 2	€ 1.366

Aantal projecten per thema editie 2

Thema	Themabudget Bedrag	Percentage van het totale budget	Aantal projecten door naar ronde 4	Totaal budget projecten door naar ronde 4
Kunst en cultuur op straat en pleinen	€ 94.171	12,6%	4	€ 25.040
Activiteiten voor verbinden en ontmoeten in de buurt	€ 145.064	19,3%	19	€ 144.694
Stadslandbouw en volkstuinieren	€ 37.385	5,0%	7	€ 78.143
Vergroenen van parken en straten	€ 142.385	19,0%	5	€ 141.982
Aantrekkelijke straten en pleinen	€ 98.457	13,1%	7	€ 79.152
Zorg voor elkaar	€ 22.795	3,0%	6	€ 22.795
Toekomstbestendig verenigingsleven	€ 64.960	8,7%	8	€ 64.960
Sport- en speelplekken in eigen buurt	€ 89.573	11,9%	12	€ 89.573
Ondersteuning buurtcultuurplekken, broedplaatsen, ateliers	€ 17.422	2,3%	2	€ 17.422
Iedereen doet mee	€ 37.784	5,0%	8	€ 37.784
Totaal	€ 749.996	100%	78	€ 701.546
			Schuift door naar editie 3	€ 48.452

Door het stijgende budget kan het theoretisch voorkomen dat één project het maximum van het totale themabudget vraagt. De vraag is hoe wenselijk dit is, aangezien een subdoel van de Burgerbegroting ook is om zoveel mogelijk mensen te bereiken.

Ronde 5, de uitvoering.

Het traject van de Burgerbegroting bestaat niet alleen uit de events. Het gaat uiteindelijk om het realiseren van door inwoners gekozen projecten door de initiatiefnemers (eventueel in samenwerking met gemeente en andere organisaties).

Naar aanleiding van editie 1 is ook een evaluatie opgesteld³, (bijlage 2). In de schriftelijke enquête geven de initiatiefnemers de uitvoering een hoog rapportcijfer. Uit de enquête blijkt dat de initiatiefnemers in de uitvoering verbeterpunten zien ten aanzien van heldere communicatie, verwachtingen en helderheid in de lijnen binnen de ambtelijke organisatie. Dit vraagt om reflectie richting de ambtelijke organisatie.

Over naar de uitvoering

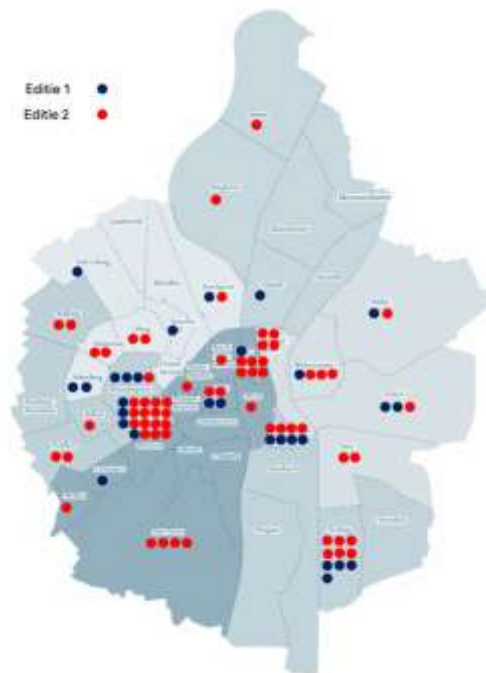
Het project is gekozen, de initiatiefnemer wil aan de slag. Voor sommige projecten geldt dat de uitvoering plaatsvindt door de gemeentelijke organisatie, maar soms is het project van dien aard dat de initiatiefnemer zelf geld ontvangt ten behoeve van de uitvoering.

We constateren dat tussen het kiezen van het project en het daadwerkelijk ontvangen van het budget op de bankrekening een periode vraagt van drie maanden. Dit geldt zowel voor editie 1 en 2. Een tweede punt dat we constateren is dat geld overgemaakt wordt naar diverse 'soorten' initiatiefnemers. Dit kunnen zowel stichtingen, als natuurlijke personen zijn. Er wordt voor de daadwerkelijke betaling geen onderscheid tussen de diverse soorten initiatiefnemers gemaakt.

Verdeling over de stad

In ronde 4 zijn de projecten gekozen. Dat betekent dat de gekozen projecten daadwerkelijk uitgevoerd worden. Dat werpt de vraag op: waar in de gemeente wordt (het bewaken van) de uitvoering van deze projecten nu belegd? En is dit een goede spreiding over de stad? Om hier een beeld van te krijgen zijn de projecten die naar uitvoering zijn gegaan, op de kaart van Maastricht 'geplot'. Wat opvalt is dat er sprake is van een ongelijke verdeling. We zien we dat sommige wijken de weg richting de Burgerbegroting uitstekend weten te vinden: vaak wijken waar een actief buurtnetwerk aanwezig is. Met name gaat het hierbij om Mariaberg, De Heeg en Sint Maartenspoort.

De voorzichtige conclusie is dan ook dat een actief buurtnetwerk bijdraagt aan meer projecten die uitgevoerd worden in de Burgerbegroting.

³ door Onderzoek & Statistiek van de gemeente Maastricht over de uitvoeringsfase van editie 1 van de Burgerbegroting

III Aanbevelingen

De Burgerbegroting is bedoeld om inwoners van onze stad invloed te geven op de eigen leefomgeving. Daarom is de Burgerbegroting verankerd in ons beleid. Dat houdt ook in dat de Burgerbegroting niet 'er even bij komt' maar een proces is dat zich regelmatig terugkeert en goed dient te worden geborgd. Dat gaat niet vanzelf.

Het voorbeeld dat we hebben gebruikt voor de Burgerbegroting is de manier waarop District Antwerpen hieraan invulling hieraan geeft. Ook hier blijkt dat het een proces is van leren, proberen en uitvinden met elkaar. We zien de aanbevelingen om editie 3 te optimaliseren dan ook in lijn van een lerende organisatie. Door het proces verder te optimaliseren en een aantal acties uit te voeren kunnen we ook van Burgerbegroting 3 een succes maken.

Aanbevelingen die gedaan kunnen worden ten aanzien van ronde 1 en 2

Aanbeveling: Vasthouden deelnemers en initiatiefnemers

We zien dat het aantal deelnemers gedurende de diverse events rondom de Burgerbegroting wisselt. Met name ronde 4, waarbij de daadwerkelijke projecten worden gekozen, wordt goed bezocht. Een aanbeveling is dan ook om ronde 1 en 2 dit jaar qua inhoud en verdeling te baseren op editie 2; mede om de (tijds)druk op de deelnemers en de interne organisatie te verlagen, en zo ook 'Burgerbegrotingsmoeheid' tegen te gaan.

Aanbeveling: Afspiegeling van de samenleving

We zien dat er geen gelijke verdeling is tussen de wijken als er gekeken wordt naar initiatieven. Sommige wijken zijn oververtegenwoordigd, andere doen helemaal niet mee. Dit sluit niet aan op de doelstelling om 'bewoners te stimuleren meer betrokken te zijn en steeds meer invloed en zeggenschap te nemen over de eigen leefomgeving'. De aanbeveling is extra inzet op het gebied van communicatie, ambassadeurschap etc. te geven om zoveel mogelijk mensen in de buurten te bereiken

Aanbeveling : Thema's en budgetten en doorlooptijd

De doorlooptijd is op dit moment een uitdaging. De aanbeveling is dan ook om voor editie 3, ronde 1 (thema's kiezen) en ronde 2 (geld toebedelen aan thema's) samen te voegen.

Bij de Burgerbegroting kunnen initiatiefnemers een project indienen voor een aantal vooraf bepaalde thema's. Voor de laatste editie waren dat er geen vijf, maar tien. Dat blijken er veel te zijn, wat tot diverse vragen van initiatiefnemers leidt, maar ook tot discussie intern. Omdat gebleken is dat diverse thema's ook nog eens overlap kennen, is het advies om te komen tot een rustiger, overzichtelijker beeld door minder differentiatie aan te brengen en te gaan werken met een kleiner aantal thema's.

Om ook de doorlooptijd voor editie 3 te verkorten is het advies dat voor editie het budget te baseren op de gekozen budgetten uit editie 2. Dit zou voor editie 3 leiden tot de volgende verdeling

Thema	% budget	Budget 3^e editie
Kunst, cultuur en verenigingsleven op straten en pleinen → clustering van de thema's: 'kunst en cultuur op straat en pleinen' / 'toekomstbestendig verenigingsleven' / 'ondersteuning buurtcultuurplekken, broedplaatsen, ateliers'	23%	€ 185.000
Samen sterker → clustering van de thema's: activiteiten voor verbinden en ontmoeten in de buurt / iedereen doet mee / zorg voor elkaar	29%	€ 230.000
Vergroenen van de wijk → clustering van de thema's: stadslandbouw en volkstuinieren / aantrekkelijke straten en pleinen / vergroenen parken en straten	35%	€ 280.000
Sporten en bewegen in eigen buurt → Sport- en speelplekken	13%	€ 103.452
Totaal		€ 798.452

Uit dit overzicht blijkt dat het totaalbudget € 798.452 bedraagt. Dit is het jaarlijks voor projecten beschikbare budget van € 750.000 vermeerderd met het restantbudget van de tweede editie.

[Aanbeveling: maximum budget per project](#)

Het samenvoegen van thema's leidt tot grotere projectbudgetten. In het huidige reglement is geen maximum meegegeven aan het budget per project. Theoretisch kunnen projecten daardoor een budget omvatten van meer dan 2 ton. Dit leidt tot ingewikkelde projecten. De aanbeveling is dan ook om een maximumbedrag aan een project te verbinden. Gedacht kan worden aan maximaal 50% van het beschikbaar themabudget, tot om een maximum van € 100.000.

Aanbevelingen die gedaan kunnen worden ten aanzien van ronde 3

[Aanbeveling : Verbeter kwaliteit van projectvoorstellen](#)

Het uitwerken van initiatieven tot gedegen projectvoorstellen is een tijdrovend proces. We zien kansen om de kwaliteit van de projectvoorstellen aan de voorkant te verbeteren.

Bijvoorbeeld door een document op te stellen met praktische tips en instructies "Burgerbegroting, hoe pak ik dat aan"?– dit vraagt om een eenmalige investering maar kan de komende edities elke keer gebruikt worden

- ➔ Start tijdig met het promoten van de burgerbegroting, zodat eerder begonnen kan worden met nadenken over een initiatief en het creëren van draagvlak.
- ➔ Overweeg om de periode waarin inwoners projecten kunnen indienen in aanvulling hierop te verlengen. Draagvlak creëren in de buurt kost nu eenmaal tijd. Het voordeel van het verlengen van deze tijd is dat de verwachting is dat er betere projectvoorstellen worden aangeleverd, waardoor het minder tijd kost voor de interne organisatie om ze te verbeteren.
- ➔ Verleng de beoordelingsfase om zo de initiatiefnemers en de ambtelijke adviseurs meer ruimte te geven voor afstemming. Dit draagt bij aan een reëlere inschatting van de kosten per project.
- ➔ Stel een lijst op met kosten van projectelementen (bijvoorbeeld: een boom met omvorming van parkeervak, plaatsing, beheer en onderhoud kosten > 10.000 euro). Dit komt de snelheid tijdens de projecten uitwerkfase ten goede omdat dit geen discussie oplevert.

Aanbevelingen die gedaan kunnen worden ten aanzien van ronde 4

[Aanbeveling : Digitaal stemmen](#)

Door, naar voorbeeld van Antwerpen, op korte termijn een digitale tool om mee te kunnen stemmen te implementeren, creëren we een breder bereik onder inwoners. Hierbij is het wel van belang om een goede verdeling te maken tussen digitaal en fysiek stemmen: de slotbijeenkomst waarop inwoners fysiek kunnen stemmen op projecten blijft daarnaast bestaan. Advies is dan ook om een digitale tool te implementeren om zo digitaal stemmen in ronde 4, het kiezen van projecten, mogelijk te maken. Vanwege de meerwaarde van consensusvorming bij gezamenlijk stemmen tijdens de fysieke events, die ontbreekt bij individueel digitaal stemmen, valt te overwegen om dit nemen te nemen bij het bepalen van de wegging van de digitale stemming ten opzichte van die tijdens fysieke events.

Aanbevelingen die gedaan kunnen worden ten aanzien van ronde 5

[Aanbeveling : Workflowsysteem](#)

De doorlooptijd na verkiezing van een project tijdens het slotevent naar daadwerkelijke uitkering van budget t.b.v. de uitvoering is lang. Dit kan worden verbeterd door aan te sluiten bij het nieuwe workflowsysteem voor subsidies, dat met ingang van april het motorblok vormt van de nieuwe afdeling juridische zaken, inkoop en subsidies. Door hierop aan te sluiten worden initiatieven voor de Burgerbegroting vanaf het moment van indienen van het projectformulier, tot en met het starten van de uitvoering en tenslotte afronden na daadwerkelijke realisatie vanuit één systeem ondersteund.

[Aanbeveling: onderscheid tussen natuurlijke personen en andere vormen van initiatiefnemers](#)

In editie 1 en 2 is geen onderscheid gemaakt tussen de initiatiefnemers. Dit houdt ook in dat een initiatiefnemer als natuurlijk persoon, ieder projectvoorstel met bijpassend budget kan indienen. Dit houdt ook in dat er een risico bestaat dat de natuurlijke persoon een groot bedrag overgeschreven krijgt vanuit de gemeente. De vraag is hoe wenselijk dit is. Het voorstel is dan ook om projecten met een budget boven de € 5.000,- alleen uit te keren aan rechtspersonen.

Algemene aanbevelingen

Aanbeveling : Rolverdeling

De Burgerbegroting is gestart als experiment en vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 vervolgens structureel gemaakt. Daarmee is het een vast onderdeel voor het takenpakket van onze organisatie geworden. De coördinatie vindt plaats vanuit 'team Burgerbegroting', een aantal medewerkers binnen het per team Coördinatie Gebiedsgericht Werken.

De aanbeveling die we doen is om de projectleiding van de Burgerbegroting **integraal** verantwoordelijk voor het **proces** te maken. Dit houdt niet in dat de **uitvoering** van de projecten de verantwoordelijkheid is van het projectteam Burgerbegroting. Een onderdeel van het helder maken van de interne lijnen is ook dat duidelijk moet zijn dat activiteiten voortvloeiend uit de Burgerbegroting deel uitmaken van **regulier beleid** en vallen binnen de lijnverantwoordelijkheid van de betrokken afdelingen. Vandaar dat we aan de slag moeten met de volgende punten:

- ➔ Intern helderheid scheppen over de verschillende rollen.
- ➔ de inzet op de Burgerbegroting dient deel uit te maken van de jaarplannen

Aanbeveling : Aanpassen reglement

Op basis van de geleerde lessen en de aanbevelingen is het goed om het reglement hierop aan te passen. Denk hierbij aan

- uitvoering binnen een jaar nadat het geld is uitgekeerd.
- het verduidelijken van enkele definitie's,
- de mogelijkheid van digitaal stemmen,
- een maximum subsidiebedrag, over te maken richting natuurlijke en rechtspersonen.
- Een maximum van het projectbudget van € 100.000,-

Aanbeveling : De planning

Half mei kan worden gestart met de communicatie richting de inwoners over de start van de 3^e Burgerbegroting. Het indienen van de projecten start vanaf augustus. De ervaring leert verder dat de planning van een slotevent in december veel hinder ondervindt van de feestdagen, eindejaarsbijeenkomsten, etc. Daarom is het advies om het stemmen begin 2025 plaats te laten vinden, zowel digitaal als fysiek tijdens het slotevent.

BIJLAGE 1 – ONDERZOEK UNIVERSITEIT NIJMEGEN EN LEUVEN

BURGERBEGROTING MAASTRICHT

NIET-DEELNEMERS

DECEMBER 2022

onderzoek door

Radboud
Universiteit

KU LEUVEN

50,8%
van de onder-
vraagden
wist van de
Burgerbegroting

'BURGERBEGROTING MAASTRICHT'

Een kleine meerderheid van de ondervraagden¹ wist van de Burgerbegroting. De meerderheid van de ondervraagden vindt een burgerbegroting een eerlijke, goede, rechtvaardige en gepaste manier van besluiten nemen. Iets minder dan de helft vindt het een goed signaal naar de burgers toe.

"Een burgerbegroting is..."²

47,7% vond: "Het feit dat er een Burgerbegroting in Maastricht heeft plaatsgevonden laat mij zien dat politici in Maastricht de opvattingen van gewone burgers serieus nemen."²

DEELNEMERS

lets meer dan de helft van de ondervraagden herkende zichzelf in de deelnemende burgers. Toch was er verdeeldheid onder de ondervraagden over de mate waarin de deelnemers voldoende representatief waren.

UITKOMST

69,9%
is bereid om
de uitkomst te
aanvaarden²

De meerderheid van de ondervraagden was tevreden met de keuzes van de thema's en de geldverdeling. Een kleine meerderheid van de ondervraagden was tevreden met de keuze van de projecten en meer dan tweederde is bereid om de uitkomst te aanvaarden.

73,5%
is tevreden
over de keuze van de
thema's en de
geldverdeling⁴

54,5%
is tevreden
met de
over de keuze van
de projecten⁴

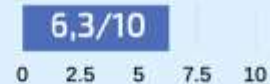
LOKALE DEMOCRATIE

Meer dan driekwart van de ondervraagden heeft vertrouwen in lokale politici om goede beslissingen te maken. De tevredenheid over de Maastrichtse democratie en het vertrouwen in de gemeenteraad liggen iets boven de helft. Driekwart van de ondervraagden wil graag meer inspraakmomenten.

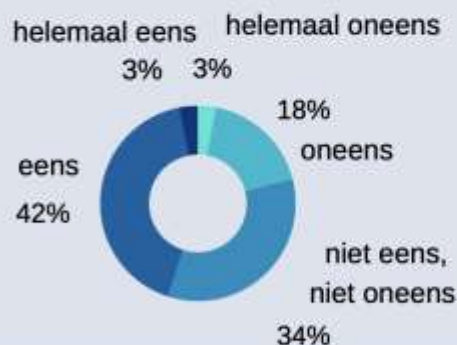
tevredenheid over de Maastrichtse democratie⁵

vertrouwen in de gemeenteraad⁵

"Ik vertrouw lokale politici om goede politieke beslissingen te maken"

¹ We hebben 567 respondenten, gewogen op geslacht met een gewogen gemiddelde leeftijd van 50. De data is verzameld op basis van een representatieve steekproef van bewoonde adressen in Maastricht. Het responspercentage bedroeg 19%.

² Procent van de respondenten dat minstens een 7 op een schaal van 0-10 gaf.

³ Eens = procent van de respondenten dat minstens een 7 op 10 gaf; neutraal = van 4 t.e.m. 6; oneens = van 0 t.e.m. 3.

⁴ Procent van de respondenten dat minstens een 4 op een schaal van 1-5 gaf.

⁵ Gemiddelde cijfer op 0-10. Gekozen voor gemiddelde om consistentie met eerder onderzoek aan te houden.

Heeft u vragen over ons onderzoek? Neem dan contact op met Kristof Jacobs (k.jacobs@ru.nl).

Dit onderzoek is gefinancierd door de European Research Council (ERC) in kader van het Horizon 2020 onderzoeks- en innovatieprogramma van de Europese Unie (subsidieovereenkomst nr. 759736) en NWO in het kader van het NWO-VIDI project nr. 195.085.